

Et 25 års-minne:

Fire års internering i Trondhjemsfjorden

Av Gustav Niebuhr.

Erindringer fra livet ombord i hjelpekryseren „Berlin“ i Hommelvik og Lofjorden.

KAPITEL XV.

RØMLINGEN KOMMER TILBAKE.

Efter det forannevnte satt nu hele besetningen ombord og ventet på tingene som skulde komme. Ingen bønn eller trusel hjalp. På grunn av overenskomsten mellom den norske og tyske regjering gikk man hensynsløst tilverks.

Det var da klart at alle ombord ventet med spenning på det meget-sigende telegram eller brev, som skulde gi vår kommandant melding om at vedkommende rømling var mottatt i Tyskland. Men denne meddelelse lot vente på sig og jo lenger det drog ut, desto mer harmfull og irritert blev mannskapet. Jeg hadde imidlertid fått min frihet igjen og gikk iland som før, men syntes synd i folkene. Da plutselig en dag, vel en måned efter at rømlingen fant sted, gikk det som en løpeild gjennom skibet og besetningen at rømlingen skulde inn-treffe om 2—3 dager under ledelse av en sersjant fra Tyskland.

Enhver skjønner vel at det blev liv og røre ombord, og alle ventet på hvorledes han vilde ta det, når han kom ombord. Vår kommandant fryktet det verste, hvorfor rømlingen og sersjanten allerede i Trondhjem blev mottatt av en norsk offiser, hvis jeg ikke husker feil, som ledsaget dem begge på toget til Hommelvik.

På stasjonen her var der selvfølgelig møtt en hel del, men folk kom ikke helt inn til stasjonen. Alt hvad som hendte ombord, var også vel kjent i land blandt befolkningen. Pr. ekstrabåt kom så alle tre ombord og blev mottatt av kommandanten, og det blev straks optat forhør.

Ved dette kom ikke noe særlig annet for dagen enn det vi visste fra før med undtagelse av at rømlingen den morgen han rømte, hadde iført sig civilklær og uniform over.

Som straff fikk han en lengere tids permisjonsnektelse såvidt jeg husker, mens denne blev hevet for alle øvrige i overensstemmelse med

avtalen. At begeistring var stor, er det vel neppe nødvendig å pointere nærmere.

Noen dager senere fikk jeg allerede igjen forespørsel, omenn ganske tynt, om en eventuell dags-tur, men sa foreløbig — nei.

Folkene slo sig til tåls med svaret og hadde heller ikke ventet noe annet, da hele saken ennå var for fersk. Men byens gater fikk derimot snart et annet bilde igjen og parvis kunde man se dem igjen på promenaden utover Trollaveien. Et yndet opholdssted blev også Elsterparken som visstnok med rette fikk navnet «Elskovsparken». Kunde trær og benker snakke, fikk man ganske sikkert rikelig underholdning.

KAPITEL XVI.

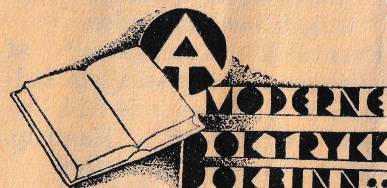
RØMNINGSFORSØK I STOR STIL FRA SKIBET.

Efterat der var foretatt flere rømninger direkte fra skibet, blev

2 robåter med vaktposter forankret rundt «Berlin», en på hver side i en avstand av ca. 30 meter, så postene hadde full oversikt fra fortil akterdekket.

Vi syntes mangen gang virkelig synd i disse vaktposter når de satt i båtene i både regn- og ruskvær, for noe mere ensformig fantes visst ikke. Disse båter blev utlagt allerede i 1916. Postene blev satt ut ved mørkets frembrudd og hentet igjen ved daggry. I den lyse årstid forekom det at ingen var i båtene, eller disse blev hentet allerede kl. to eller tre om morgenen.

Det blev ikke lagt noen hindringer i veien fra kommandoen side om en vilde stikke av fra skibet, men man blev overlatt sig selv. Litt hjelp i form av penger fikk vedkommende kanskje også. Slik var det også hin begivenhetsrike julimorgen kl. 4 da hele 25 mann skulde forsøke å svømme iland, efterat vaktpostene var hentet fra båtene. Derefter var det meningen de skulde klæ på sig i skogen og komme sig på et av Storlitogene, med mindre de ikke hadde annen hjelp fra sine bekjente.

AKTIETRYKKERIE

Det hendte nemlig det utroligste under disse rømningsforsøk. Man kunde treffe oldinger med briller på veien, eller en intetsigende vogn med et høllass på. uten å ane at her var ugler i mosen.

Dog tilbake til ovennevnte julimorgen med speilblang sjø. Jeg sa speilblank sjø, og det skal være visst at det var en vidunderlig morgen som brøt frem. Ikke et vindpust, ikke en bevegelse på vannet, og solen stod allerede langt over fjellene. Over heel Hommelvikbukten lå en majestetisk ro og fred. Det syntes ganske utenkelig at en slik fredfull og vidunderlig morgen skulde kunne forstyrres av en nervepirrende og dramatisk menneskejakt — eller rettere sagt menneskefiskeri en gross.

Men var det utenfor skibet rolig og fredelig, så var det en nervepirrende rørelse ombord. Hele 25 mann hadde siden midnatt vært i travel virksomhet for å gjøre sig klar til en svømmetur til land og derfra hvis alt mot forventning skulde gå godt, forsøke sig videre. Alle var gode svømmere, for strekningen var vel ca. 300 meter. Noen var uten, resten hadde badebukser på. Tøiet hadde de rullet sammen og pakket inn i oljelerrret, likeledes mat og penger. Rundt livet hadde de bunnet en smekker line, ca. 5—7 meter lang og tampen igjen gjort fast til tøybyltene.

Vaktpostene i båtene var hentet litt før klokken 3 og farvannet var forsåvidt klart. Litt efter klokken 3.30 kom den første lusken ut på fordekket og krøp på alle fire frem til de svære ankerklysene, av hvilke den på styrbord blev benyttet, for de skulde klyve ned gjennom disse og videre ned langs styrbord ankerkjetting som hang nesten rett

e:

internering i Trondhjemsfjorden

Erindringer fra livet ombord i hjelpekryseren „Berlin“ i Hommelvik og Lofjorden.

Enhver skjønner vel at det blev liv og røre ombord, og alle ventet på hvorledes han vilde ta det, når han kom ombord. Vår kommandant fryktet det verste, hvorfor rømlingen og sersjanten allerede i Trondhjem blev mottatt av en norsk offiser, hvis jeg ikke husker feil, som ledsaget dem begge på toget til Hommelvik.

På stasjonen her var der selvfølgelig møtt en hel del, men folk kom ikke helt inn til stasjonen. Alt hvad som hendte ombord, var også vel kjent i land blandt befolkningen. Pr. ekstrabåt kom så alle tre ombord og blev mottatt av kommandanten, og det blev straks optat forhør.

Ved dette kom ikke noe særlig annet for dagen enn det vi visste fra før med undtagelse av at rømlingen den morgen han rømte, hadde iført sig civilklær og uniform over.

Som straff fikk han en lengere tids permisjonsnektelse såvidt jeg husker, mens denne blev hevet for alle øvrige i overensstemmelse med

avtalen. At begeistringen var stor, er det vel neppe nødvendig å pointere nærmere.

Noen dager senere fikk jeg allerede igjen forespørsel, om en eventuell dags-tur, men sa foreløbig — nei.

Folkene slo sig til tåls med svaret og hadde heller ikke ventet noe annet, da hele saken ennå var forferisk. Men byens gater fikk derimot snart et annet bilde igjen og parvis kunde man se dem igjen på promenaden utover Trollaveien. Et yndet opholdssted blev også Elsterparken som visstnok med rette fikk navnet «Elskovsparken». Kunde trær og benker snakke, fikk man ganske sikkert rikelig underholdning.

KAPITEL XVI.

RØMNINGSFORSØK I STOR STIL FRA SKIBET.

Efterat der var foretatt flere rømninger direkte fra skibet, blev

2 robåter med vaktposter forankret rundt «Berlin», en på hver side i en avstand av ca. 30 meter, så postene hadde full oversikt fra fortil akterdekket.

Vi syntes mangen gang virkelig synd i disse vaktposter når de satt i båtene i både regn- og ruskvær, for noe mere ensformig fantes visst ikke. Disse båter blev utlagt allerede i 1916. Postene blev satt ut ved mørkets frembrudd og hentet igjen ved dagry. I den lyse årstid forekom det at ingen var i båtene, eller disse blev hentet allerede kl. to eller tre om morgenen.

Det blev ikke lagt noen hindringer i veien fra kommandoen side om en vilde stikke av fra skibet, men man blev overlatt sig selv. Litt hjelp i form av penger fikk vedkommende kanskje også. Slik var det også hin begivenhetsrike julimorgen kl. 4 da hele 25 mann skulde forsøke å svømme iland, efterat vaktpostene var hentet fra båtene. Derefter var det meningen de skulde klæ på sig i skogen og komme sig på et av Storlitogene, med mindre de ikke hadde annen hjelp fra sine bekjente.

MODERNE
BOKTRYK
BOKBINN.
AKTIETRYKKERIE

Det hendte nemlig det utroligste under disse rømningsforsøk. Man kunde treffe oldinger med briller på veien, eller en intetsigende vogn med et høilass på. uten å ane at her var ugler i mosen.

Dog tilbake til ovennevnte julimorgen med speilblang sjø. Jeg sa speilblank sjø, og det skal være visst at det var en vidunderlig morgen som brøt frem. Ikke et vindpust, ikke en bevegelse på vannet, og solen stod allerede langt over fjellene. Over heel Hommelvikbukten lå en majestetisk ro og fred. Det syntes ganske utenkelig at en slik fredfull og vidunderlig morgen skulde kunne forstyrres av en nervepirrende og dramatisk menneskejakt — eller rettere sagt menneskefiskeri en gross.

Men var det utenfor skibet rolig og fredelig, så var det en nervepirrende rørelse ombord. Hele 25 mann hadde siden midnatt vært i travel virksomhet for å gjøre sig klar til en svømmetur til land og derfra hvis alt mot forventning skulde gå godt, forsøke sig videre. Alle var gode svømmere, for strekningen var vel ca. 300 meter. Noen var uten, resten hadde badebukser på. Tøiet hadde de rullet sammen og pakket inn i oljelærret, likeledes mat og penger. Rundt livet hadde de bunnet en smekker line, ca. 5—7 meter lang og tampen igjen gjort fast til tøybyltene.

Vaktpostene i båtene var hentet litt før klokken 3 og farvannet var forsåvidt klart. Litt efter klokken 3.30 kom den første luskende ut på fordekket og krøp på alle fire frem til de svære ankerklysene, av hvilke den på styrbord blev benyttet, for de skulde klyve ned gjennom disse og videre ned langs styrbord ankerkjetting som hang nesten rett

ned, dog litt mot styrbord, al omtrent usynlig fra kaien og fra vaktposten der omkring.

Jeg har oplevd mangt og meget min sjøfartstid både på land og på sjøen, men dette syn, som oprullet sig nu for mine øine, var noe av det mest komiske og humoristiske jeg har sett.

En efter en kom krypende op på fordekket, naken, skyvende en liten bylt foran sig bort til styrbord ankerklyse hvor de forsvant nedover i det våte element. Mange betaler høie priser for en teaterbillett, men for dette syn hadde en visstnok betalt det mangedobbelte. Omtrent 16 mann var allerede kommet i vannet mens resten var på vei nedover.

Spenningen ombord var imidlertid på kokepunktet hos dem som vilde følge begivenhetens gang og man kunde ikke undres heller. Vakthavende deksofficer stod klar til å slå øieblikkelig alarm, i tilfelle en av dem som var i sjøen skulde trenge hjelp, da man jo alltid måtte regne med eventuelle uforutsette ting som f. eks. krampe eller svimmelhet blandt de svømmende, som kunde ha drukning tilfølge.

De som var i sjøen svømte nemlig mest og lengst mulig under vannet, og ofte trodde man at nu var vedkommende druknet, men den kule- eller ovalformede bylt, som med små rykk hadde kursen mot land, var et sikkert tegn på at dens eier befant sig 5—10 meter foran. Som før nevnt hadde jo alle sine kostbarheter på en smekker line og denne rundt livet. Rett som det var så man bare disse byltene hoppe bortover den speilblanke sjø.

(Forts.)